

Nemzetpolitikai összefoglaló

2013. 25. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Régiók: utcára hívnak a magyar politikai alakulatok

Az autonómiakövetelések nyomatékositása végett az elmúlt években rendezett megmozdulások mintájára ismét tüntetni hívják szimpatizánsaikat az erdélyi magyar politikai alakulatok, ezúttal a régióátszervezés tárgyában. Kelemen Hunor RMD SZ-elnök a Radio France Internationale (RFI) bukaresti adásában a közigazgatási régiók kialakításának tervét kommentálva úgy fogalmazott: a Székelyföldet Nicolae Ceaușescu kommunista diktátor sem merete beolvasztani a környező román megyékbe. „Az emberek utcára vonultak 1968-ban. Ha valaki azt hiszi, hogy 2013-ban nem fognak kivonulni, az téved” – válaszolta a politikus arra a kérdésre, mit tesz a szövetség, ha a régiók kialakításánál nem veszik figyelembe a Székelyföldre vonatkozó javaslatát. Az RMD SZ elnöke rámutatott: a Móc-földhöz vagy Dobruzsához hasonlóan a Székelyföld is sajátos történelmi, kulturális hagyományokkal, gazdasági és társadalmi kötelekkel rendelkezik, úgyhogy ebben a térségben nem lehet eltekinteni az etnikai szempontoktól. Nyilatkozatára reagálva Liviu Dragnea „inkorrektnek és elég veszélyesnek” minősítette, hogy a szövetségi elnök demonstrációkat helyezett kilátásba Székelyföld beolvasztása esetében. A balliberális kormánynak a régiók kialakításával megbízott tagja szerint a régiók kialakítása nem jelent „útlevél-ellenőrzést” az országon belül, a régiók a regionális fejlesztés területén fogják összehangolni a megyei tanácsok tevékenységét, továbbá a magyaroknak szerinte nincs miért tartaniuk ettől.

Az Erdélyi Magyar Néppárt elnöksége a múlt hétvégén bejelentette, aláírásgyűjtésbe kezd, hogy a magyar közösség tagjai önálló politikai szereplőként nyilváníthassanak véleményt a kormány régióátalakítási terveiről. A Néppárt elnöke szerint nyilvánvaló, hogy csak parlamenti eszközökkel nem lehet megakadályozni a regionalizációs folyamat Erdély és nemzeti közösségei számára kedvezőtlen alakulását, ilyen körülmények között pedig az önálló székelyföldi vagy egy sajátos jogállású partiumi régió kialakítását csakis közvetlen és határozott közösségi fellépéssel lehet elérni. Emiatt az EMNP egyeztetést kezdeményez a Székely Nemzeti Tanáccsal arról, hogy a következő hetekben közösen szervezzenek köztéri demonstrációkat az eddig ismertett regionális átalakítási terv ellen. Ezen túlmenően az EMNP ismételten kezdeményezi az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum összehívását egy közös cselekvési terv kidolgozása érdekében.

Antal Árpád, Sepsiszentgyörgy polgármestere csütörtöki sajtótájékoztatóján úgy vélte, fontos, hogy mielőtt bármelyik szervezet kítűz egy időpontot nagyszabású tüntetésre, egyeztessen a többivel, hiszen nem jó az ügy szempontjából, ha a megmozdulás nem átütő erejű. „Legyünk megfontoltak és ne veszítsük egy percre se szem elől a lényegét, hogy a tét Székelyföld és az erdélyi magyarok jövője” – fogalmazott az előljáró. Hangsúlyozta, a cél közös, az RMD SZ, az Székely Nemzeti Tanács (SZNT) és a Magyar Polgári Párt (MPP) egyeztet a szervezésről és a stratégiáról, az Erdélyi Magyar Néppárt azonban egyelőre külön utakon jár. Antal Árpád arról is beszámolt, hogy Liviu Dragnea régiósításért felelős miniszter jelezte, egyeztetne a székelyföldi megyék előljáróival a közigazgatási átszervezésről, a találkozóra valószínűleg júliusban kerül sor. „Lehetőségünk lesz újra ismertetni javaslatunkat, hogy a székelyföldi megyék együtt alkossanak régiót. Keressük a párbeszéd lehetőségét, de ha nem találunk partnerekre, élni fogunk demokratikus jogunkkal, az utcára vonulunk, így jelezzük: nem értünk egyet Székelyföld felszabdolásával, beolvasztásával, a magyar közösség asszimilációjával” – jelentette ki Antal Árpád.

A régióátszervezésről beszélt csütörtöki sajtótájékoztatóján Biró Zsolt, a Magyar Polgári Párt (MPP) elnöke is, rámutatva: a régiók kialakítása nem lehet Románia belügye az

ország által ratifikált nemzetközi egyezmények miatt. Bíró azért sem tartja elfogadhatónak, hogy Románia belügyeként tekintsenek a közigazgatási régiók kialakítására, mert a kérdés érinti az erdélyi magyarságot, „a romániai magyar közösség sorsa pedig a Magyarország és Románia között megkötött államközi együttműködés részét is képezi”. Az MPP-elnök ütemterv elkészítését javasolta „a magyarság szempontjából hátrányos, akár végzetes adminisztratív átszervezéssel” szembeni fellépésre. „Világos, hogy ebben a kérdésben csakis együttes erővel érhetünk el eredményt” – hangsúlyozta Bíró Zsolt az RMDSZ és az EMNP hasonló nyilatkozataira utalva.

Árnyékjelentés készül a nyelvi jogok betartásáról

Árnyékjelentést készít a kisebbségi nyelvhasználat érvényesüléséről Markó Attila képviselő és az általa vezetett Mikó Imre Jogvédő Szolgálat. A sepsiszentgyörgyi RMDSZ-es honatya csütörtökön sajtótájékoztatón jelentette be, hogy a jelentést ugyanolyan módszerekkel és rendszerben készítik, mint a kormány, hogy a kettő legyen összehasonlítható, és a Ponta-kabinettel párhuzamosan adják át az Európa Tanács (ET) szakértői bizottságának. Romániának októberig kell benyújtani a második időszakos jelentést, hogy miként tett eleget az ET Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Kartájának ratifikálásában vállalt kötelezettségeinek. Markó Attila emlékeztetett, hogy az első jelentés után, az ET-bizottság tagjai jelezték, ennek alapján nem tudják megállapítani, hogy az országban érvényesülnek vagy sem a nyelvi jogok, ugyanis a minisztériumok nem szolgáltattak megfelelő információkat. A képviselő elmondta, több minisztériumi alkalmazottal beszélgetett a témáról, és a többség úgy véli, a törvény által megteremtették a lehetőséget a nyelvi jogok érvényesülésére. „Ez így nem elég, az ország területén élő közösségeknek technikai, anyagi és személyi feltételeket is kell biztosítani, hogy szabadon használhassák anyanyelvüket” – jelentette ki Markó Attila. A politikus rámutatott, a karta tényszerű, így a jelentésben nem lehet mellébeszélni, ellenben gondot jelent, hogy a szaktárcák nem gyűjtenek adatokat. Példaként említette, hogy az igazságügyben vállalták, hogy számon tartják, hol, mikor, hány tárgyalás zajlott tolmáccsal, hány anyanyelvű dokumentumot fogadtak el, ám nincsenek erre vonatkozó adatok. Világosan kimutatható statisztikával az Audiovizuális Tanács rendelkezik, pontosan tudják, napi hány óra magyar televízióadás van, vagy hány magyar nyelvű rádió sugároz. Markó Attila szerint, az első jelentés óta nem történt előrelépés a nyelvi jogok terén. Akkor a bizottság ajánlásában kérte, hogy vizsgálják felül a 20 százalékos nyelvhasználati küszöb létjogosultságát, Szlovákia például ennek hatására csökkentette azt. Markó szerint erről is tárgyalásokat kezdeményeznek a kormánnyal.

Felveheti a Bernády nevet a vásárhelyi iskola

Felveheti az egykori iskolaalapító-polgármester Bernády György nevét a marosvásárhelyi 2-es számú általános iskola – döntötte el csütörtöki ülésén a vásárhelyi önkormányzati képviselőtestület. A határozattervezet elfogadásához egyszerű többségre volt szükség és amint az várható volt, a hét demokrata-liberális tanácsos mellett két szociálliberális képviselő is tartózkodott, a tanintézet átnevezését tizenhárman támogatták – írja a Székelyhon. Peti András RMDSZ-es frakcióvezető fontos lépésnek nevezte az önkormányzati képviselők döntését, amellyel beleegyeztek a névadásban. “Sikerült meggyőzni a többséget, hogy kérésünk jogos. Köszönjük a Civil Elkötelezettség Mozgalomnak és a szülőknek, hogy mellettünk álltak és mindig figyelmeztettek minket,

amikor erre szükség volt” – nyilatkozta a tanácsulást követően Peti. A 2-es iskolában tanuló magyar diákok szülei részéről György Annamária kifejtette: örvend, hogy végre megszületett az átnevezésre vonatkozó tanácshatározat, de a szülők nevében arra kéri a testületet, bizzon meg egy személyt azzal, hogy tovább kövesse a folyamatot. “Nem ez az út vége. Ez csak egy határozat, amelyet életbe kell ültetni. Akkor lesz vége, ha szeptemberben a Bernády György Általános Iskola elnevezés fog szerepelni a tanintézet homlokzatán” – hangoztatta György Annamária.

Szlovák kézre került Hány János

A szlovák hadsereg a romániai Újaradról Skultéty László szülőfalujába, Hegyesmajtényba szállította a legendás huszár földi maradványait, hogy ott újratemessék. Skultéty László, születési nevén Gábris László, aki a magyar irodalomban és zeneművészetben Hány Jánosként kelt életre 1831-ben, 93 évesen szolgálatának 81. évében hunyt el. Az újaradi Skultéty-sír kihantolására reagálva Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes és Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár felszólította a szlovák felet, azonnal fejezze be „a történelemhamisító, kegyelet- és jogsértő” magatartást, Skultéty László huszár zászlótartó hamvait pedig szállíttassa vissza eredeti helyére. Mint írták, ez idáig „senkiben nem merült fel, hogy Skultéty László ne magyar lett volna”, ezért értetlenségüknek adtak hangot, hogy a szlovák és a román hatóságoknak „miért kellett ilyen hirtelen, nagy titokban elrabolni az ő földi maradványait”. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes és Répás Zsuzsanna nemzetpolitikai helyettes államtitkár úgy véli, ha a szlovákok a történelmi tényekkel nem voltak tisztában, figyelmeztethette volna őket a síremlék kizárólag magyar nyelvű felirata. Mivel egy magyar huszárnak állított műemlékről van szó, minden ezzel kapcsolatos történésről, illetve szándékról mind a szlovák, mind a román hatóságoknak értesíteniük kellett volna a magyar felet, amit nem tettek meg. A kegyeletsértő akcióra a magyar fél teljes kizárásával került sor - hívták fel a figyelmet. „A magyar műemléket egyszerűen feltúrták, és onnét a holttest maradványait elvitették, hogy Skultéty Lászlót mint szlovák katonát a Trencsén melletti Hegyesmajtényon újratemessék. Bizonyítja ezt a tény, hogy Skultéty László hamvait a szlovák haderő vezérkarának főnöke és egy díszegység fogadta” - tették hozzá. Az Aradi Hírek szerint Újaradon maradhattak volna Skultéty László maradványai, ha az illetékesek megoldják, hogy hadisírnak minősítsék – ez esetben senki nem nyúlhatott volna hozzá. A sír azonban csak emlékhely volt. A Szlovák Hadtörténelmi Intézet (VHÚ) vezetője, Miloslav Čaplovič szerint a maradványok átszállítását Újarad katolikus plébánosa indítványozta. Megkereste Hegyesmajtény plébánosát, s közölte: ha az nem történne meg, akkor a huszár sírjára a hivatalos „megszüntetés” vár, mert már senki nem fizet utána illetéket. Čaplovič állításával ellentétben a plébános, Dirschl Mathes az MTI-nek azt nyilatkozata: tízévente kell megváltani a sírokat, de ez nem vonatkozik a műemléksírokra, így Skultéty sírjára sem. Úgy tudja, az átszállítás kezdeményezője Szlovákia bukaresti nagykövetsége volt. Azt is elmondta: több mint egy évtizede szolgál az újaradi plébánián, de Skultéty sírjánál soha nem tartottak megemlékezést magyar szervezetek.

Pásztor: Nem távolodunk a DS-től, és nem közeledünk az SNS-hez

A szabadkai hatalmi koalíción belül uralkodó viszonyokra vonatkozó kijelentése nem jelenti azt, hogy a VMSZ távolodik a Demokrata Párttól (DS), mint ahogyan azt sem, hogy a Szerb Haladó Párt (SNS) felé közelítene – jelentette ki Pásztor István, a párt elnöke. Mindez szerinte nem jelenti még csak a városi hatalom „átkomponálását” sem. Pásztor korábban bejelentette, hogy a VMSZ képviselői a jövőben saját belátásuk szerint fognak szavazni, s nem azon álláspontok mentén, amelyeket a DS többsége képvisel. Ezenkívül az elkövetkezőkben a VMSZ nem a parlamenti többség eléréséhez keres partnert, hanem az elképzelések valóra váltásához. „A VMSZ-nek Szabadkán nincs semmiféle problémája. A szabadkai politikának vannak problémái” – fogalmazta meg a VMSZ elnöke a Dnevniknek adott interjújában, s hozzátette, az általa nyilvánosságra hozott álláspont nem arra vonatkozik elsősorban, hogy a VMSZ hogyan fog szavazni az elkövetkezőkben, hanem arra, hogyan alakítja politikáját az aktuális kérdésekben.

VMDK: Tisztújító közgyűlés Adán

Az autonómia, a decentralizáció, a települési önkormányzatok rendszere és a tényleges regionalizáció azok az elvek, amelyek a közeljövőben a leginkább meghatározzák majd a VMDK tevékenységét, ezt határozták meg a párt vasárnap Adán megtartott tisztújító közgyűlésén, ahol Csonka Áron pártelnök újraválasztását a jelenlévő 114 küldött közül 99-en támogatták, így a következő négy évben is ő irányítja majd a szervezetet. Az alelnökök Tari István, Horváth-Ódry Márta és Hangya István lettek. Az elkövetkező időszakban olyan célokat szeretnénk újra beépíteni a köztudatba, mint a területi autonómia, a decentralizáció, a regionalizáció és a települési önkormányzatok rendszere, hiszen tudjuk, hogy a koszovói megállapodással felgyorsult Szerbia európai útja, s ezt mi szeretnénk minél felkészültebben kihasználni a céljaink elérésére” – hangsúlyozta a közgyűlést követően Csonka Áron, a párt újraválasztott elnöke.

Választási részvételre biztatja a kettős állampolgárokat a KMKSZ

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) arra biztatja a magyar állampolgársággal is rendelkező ukrán állampolgárokat, hogy vegyenek részt a 2014-es magyar országgyűlési választáson - jelentette ki Kovács Miklós, a KMKSZ elnöke a szövetség szombaton Munkácson tartott választmányi ülésén. Ismertette a kettős állampolgársággal rendelkező külföldi magyarok választási részvételének biztosításával kapcsolatos előkészületeket, és közölte, hogy a kérdések több mint 90 százaléka már tisztázott. Hozzátette: Kárpátalján kellő körtekintéssel biztosítható, hogy az ukrán államnak ne legyen rálátása a magyar állampolgársággal is rendelkezők részvételére, azaz szavatolható a választók anonimitása. Kovács Miklós elmondta: a KMKSZ arra biztatja a

magyar állampolgársággal rendelkező kárpátaljai magyarokat, hogy aktívan éljenek választójogukkal a 2014-es országgyűlési választáson. A szövetség ehhez biztosítani fogja a megfelelő tájékoztatást és felvilágosítást, beleértve a regisztrációval kapcsolatos információkat - hangsúlyozta. Az ukrán nyelvtörvény kárpátaljai végrehajtásáról tartott beszámolójában Brenzovics László, a KMKSZ alelnöke emlékeztetett arra, hogy nem halad, sőt, stagnál a jogszabály alkalmazása a magyar tannyelvű oktatási intézményekben és a magyarlakta települések önkormányzataiban. Azt indítványozta, hogy a KMKSZ forduljon beadvánnyal a Kárpátalja megyei oktatási főosztályhoz, szorgalmazva a kétnyelvű bizonyítványok rendszeresítését a régió magyar iskoláiban. Hozzátette: a szövetség fel fogja szólítani a kárpátaljai magyar diákok szüleit, hogy minél többen kérvényezzék a kétnyelvű bizonyítványok bevezetését.

